

Dictamen núm. 20/2009, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears

Dictamen núm. 20/2009, relatiu al Projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra *b*, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 4, lletra *b*, incís primer del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 4 de novembre de 2009 es registra d'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) la sol·licitud de dictamen de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració relativa al Projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.

Segon. El dia 5 de novembre s'anuncia l'entrada de la sol·licitud als consellers del CES i, seguidament, a les organitzacions que no hi estan representades, donant-los un termini per tal que facin les observacions que considerin adients. Responen a la tramesa la CAEB i la Caixa.

Tercer. L'expedient tramés al CES consta de la següent documentació:

1. Informe del director general de Planificació i Formació de Serveis Socials motivant l'elaboració d'un decret pel qual es reguli la composició, el funcionament i les atribucions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears
2. Esborrany del projecte de decret
3. Memòria econòmica relativa a l'esborrany de decret pel qual es regula la composició, el funcionament i l'organització del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.
4. Resolució de la consellera d'Affers Socials, Promoció i immigració de 12 d'agost de 2009, per la qual s'inicia el procediment d'elaboració del decret pel qual es regula la composició, el funcionament i les atribucions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears i es designa l'òrgan responsable de tramitar-lo.
5. Oficis de tramesa de l'esborrany d'avantprojecte de decret a les conselleries del Govern de les Illes Balears.
6. Suggeriments o observacions sobre l'avantprojecte de decret, presentades per:
  - Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques
  - Conselleria d'Interior
  - Consellera de Turisme
  - Conselleria d'Esports i Joventut
  - Conselleria d'Educació i Cultura
  - Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació
  - Conselleria de Comerç, Indústria i Energia
  - Conselleria de Medi Ambient
  - Conselleria de Salut i Consum
  - Consell Insular de Mallorca
  - Consell Insular de Menorca
  - CCOO de les Illes Balears
  - EAPN-Illes Balears. Xarxa per a la Inclusió Social
  - Col·legi Oficial de Treball Social de les Illes Balears
  - Col·legi Oficial de Psicòlegs de les Illes Balears
  - Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de les Illes Balears
  - Col·legi Oficial de Metges de les Illes Balears

- Federació d'Entitats i Serveis de Salut Mental de Mallorca (FESSMM)
- 7. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 19 d'agost de 2009, per la qual se sotmet a l'audiència dels ciutadans el Projecte de decret pel qual es regula la composició, el funcionament i les atribucions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears, i justificants de les trameses efectuades.
- 8. Resolució de la consellera d'Afers Socials, Promoció i Immigració de 19 d'agost de 2009, per la qual se sotmet a informació pública el Projecte de decret pel qual es regula la composició, el funcionament i les atribucions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.
- 9. Sol·licitud d'inserció en el BOIB
- 10. Ofici de l'assessora lingüística de la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració pel qual fa constar que ha revisat i corregit el text.
- 11. Còpia de la pàgina del BOIB on apareix l'anunci d'informació pública
- 12. Informe del Servei Jurídic relatiu a l'elaboració del projecte de decret pel qual es regula la composició, el funcionament i les atribucions del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears.
- 13. Informe de la secretària general relatiu a l'elaboració del projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears
- 14. Projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears
- 15. Sol·licitud de l'informe d'impacte de gènere a l'Institut Balear de la Dona (IBD)

Quart. D'acord amb el procediment aplicable i atès l'article 24 *d* del Reglament d'organització i funcionament del CES, la Comissió Permanent designa la Comissió de Treball d'Àrea Social perquè elabori la corresponent proposta. Aquest òrgan es reuneix amb aquest objecte el dia 18 de novembre i la Comissió Permanent aprova, finalment, el dictamen el dia 30 de novembre de 2009.

II. Contingut del Projecte de decret

El projecte que se sotmet a dictamen conté un preàmbul, 19 articles, 1 disposició addicional, 1 de derogatòria i dues de finals.

I. La part expositiva explica quin és el marc normatiu que empara aquest Projecte de decret i destaca la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears. Aquesta Llei creà el Consell de Serveis Socials com a òrgan consultiu i de participació social en matèria de serveis socials en l'àmbit de les Illes Balears, si bé n'estava pendent de desplegament reglamentari.

Així mateix, exposa que, com a finalitat, la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració pretèn mantenir i potencial les tasques dels altres òrgans consultius de caràcter sectorial i, a la vegada, propiciar un espai de trobada i anàlisi intersectorial, sumant-hi la resta de sectors que no tenen espais propis. Amb això, es possibilita un debat general sobre els serveis socials en els seus aspectes estratègics i de planificació global.

II. La part dispositiva apareix estructurada en quatre capítols, amb un total, com ja s'ha dit, de 19 articles:

1) Capítol I, disposicions generals: recull els articles 1 a 3, amb la regulació de la naturalesa i adscripció, el règim jurídic i les funcions del Consell de Serveis Socials. Així doncs, estableix el caràcter consultiu i la naturalesa col·legiada de l'òrgan i l'adscripció a la conselleria competent en matèria d'afers socials. Pel

que fa a les funcions, transcriu literalment les que li atribueix l'article 54 de la Llei 4/2009.

2) Capítol II, composició: Els articles 4 a 6 regulen la següent composició: president o presidenta, que serà el titular de la conselleria competent en matèria de serveis socials, un secretari o secretària, que serà una persona funcionària, i els vocals, que venen integrats per representants de les administracions públiques i de col·legis professionals, de persones usuàries dels serveis socials i de les entitats representatives dels interessos dels ciutadans, de representants d'entitats socials sense ànim de lucre, de xarxes d'entitats socials sense ànim de lucre, que col·laborin en la gestió dels serveis socials, representants de les organitzacions patronals i sindicals i de la Universitat de les Illes Balears.

3) Capítol III, selecció de vocals: En aquest capítol (articles 7 a 9) es regulen els requisits que han de complir les entitats sense ànim de lucre per obtenir la condició de vocal, el procediment per a l'adquisició de la condició de vocal i les causes per les quals els vocals perden aquesta condició.

4) Capítol IV, estructura i organització: Aquest darrer capítol és el més llarg, amb els articles 10 a 19, i comença per recordar quins són els òrgans del Consell, d'acord amb l'article 56 de la Llei 4/2009. A continuació estableix les funcions del president o presidenta i les del secretari o secretària. Els articles 13 i 14 fan referència al Ple, on, definit com l'òrgan superior de decisió del Consell de Serveis Socials i integrat per tots els membres, regula tant les funcions com el funcionament.

L'article 15 regula les comissions funcionals, que són les encarregades de fer el seguiment, de manera permanent, del desenvolupament de la gestió i la programació dels serveis socials. Pel que fa al nombre i funcions, ho deixa en mans del Reglament de règim intern, que ha de ser aprovat pel Ple.

Les comissions sectorials són les que tracten de manera especialitzada la planificació, la programació i l'ordenació de sectors concrets dels serveis socials. L'article 16 crea la Comissió de Persones Grans i la Comissió de Persones amb Discapacitat i deixa en mans del Ple la creació d'altres comissions i la determinació de les funcions.

En l'article 17 s'estableixen una sèrie d'obligacions d'informació que ha de complir la conselleria competent en matèria de serveis socials.

L'article 18 disposa que la seu del Consell és la de la mateixa conselleria competent en matèria de serveis socials i l'article 19 estableix que el Consell de Serveis Socials s'ha de constituir en un termini màxim de 3 mesos comptadors a partir de la publicació del Decret en el BOIB.

III. Pel que fa a la part final, com ja s'ha dit, aquesta consta d'una disposició addicional, d'una de derogatòria i de dues disposicions finals.

La disposició addicional disposa que els membres del Consell de Serveis Socials que no pertanyin a les administracions públiques, quan s'hagin de desplaçar per a l'exercici de les seves funcions a una illa diferent de la de residència, tenen dret a percebre les indemnitzacions que preveu l'article 35.1 del Decret 75/2004, de 27 d'agost, de desplegament de determinats aspectes de la Llei de

finances i de les lleis de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

La disposició derogatòria deroga els decrets 13/1988, d'11 de febrer, de Creació del Consell Superior d'Acció Social, i 53/2001, de 30 de març, pel qual es crea i regula el Consell de Persones amb Discapacitat de les Illes Balears, amés de totes aquelles disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que es disposa en aquest Decret, ho contradiguin o siguin incompatibles.

La disposició final primera faculta el conseller o consellera competent en matèria de serveis socials per dictar les disposicions necessàries per desplegar aquest Decret.

La disposició final segona estableix que la norma entrarà en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears.

III. Observacions

Primera. Aquest CES, en el dictamen 18/2008, relatiu a l'Avantprojecte de Llei de Serveis Socials, va considerar que la regulació sobre el sistema de serveis socials de les Illes Balears és cabdal per a la població i, en aquest sentit, va valorar molt positivament la iniciativa, atès que la llei aleshores vigent sobre la matèria datava de 1987 i considerava que passats més de 20 anys, l'estructura demogràfica de Balears, les necessitats socials de la població i el concepte de la gestió pública havien variat i evolucionat notòriament.

En consonància amb això, aquest CES entén que la regulació del Consell de Serveis Socials permetrà que aquest assumeixi les seves tasques el més aviat possible, cosa que fa efectiu el mandat de la Llei 4/2009, de promoure la participació cívica en la programació, avaluació i control de tots els nivells administratius de les Illes Balears i, en especial, la participació de les persones destinatàries dels serveis socials.

Segona. Des d'un punt de vista formal, aquest CES valora de manera positiva la sol·licitud d'aquest dictamen no preceptiu, la correcció de l'expedient tramés i el respecte a les diverses fases de tramitació del procediment fins el moment final en què s'ha de trametre al CES, obrint fins i tot la fase d'informació pública, en aplicació, no només de l'article 43 de la Llei 4/2001, de 14 de març del Govern de les Illes Balears, sinó del mandat de participació ciutadana i en coherència amb l'article 50 de la Llei 4/2009, d'11 d juny, de serveis socials. Aquest precepte disposa que *el sistema de serveis socials, per a la consecució dels seus fins, compta amb la participació de la ciutadania al llarg de tot el cicle comprès entre la planificació, la gestió i l'avaluació de la seva actuació. Sempre que sigui possible les decisions relatives al sistema de serveis socials s'han de prendre amb la participació de la ciutadania.*

En aquest sentit, es valora positivament l'amplitud de les consultes efectuades, que abasta no només les diferents instàncies administratives de les Illes, sinó col·legis professionals i nombroses associacions i entitats ciutadanes que es poden veure afectades per la posada en marxa del Consell de Serveis Socials.

Tercera. En relació amb el preàmbul, consideram que compleix amb el seu objecte, atès que fa una referència al marc competencial del qual deriva el

Projecte de decret i a la seva raó de ser, i fonamenta adequadament la seva existència en compliment del mandat de la dita Llei 4/2009. No obstant això, s'ha d'incloure una referència a la consulta feta a aquest CES i el dictamen que s'emet.

Quarta. Pel que fa a l'articulat, s'ha observat un error en la numeració, amb l'existència de dos articles 4 en el capítol II. Així mateix, i pel que fa a la disposició addicional, s'hauria d'afegir "única".

Cinquena. Pel que fa al contingut del Projecte, consideram oportú fer les següents consideracions:

1) Entenem, d'acord amb les al·legacions presentades pels serveis jurídics de la Conselleria d'Economia i Hisenda, que els preceptes relatius a la seu i la constitució del Consell encaixen millor en el capítol I, de les disposicions generals, més que en el relatiu a l'estructura i organització, ja que realment, ni la seu ni la constitució formen part de l'estructura ni de l'organització. De fet, fins i tot, i en relació a la constitució del Consell, es podria considerar la redacció d'una disposició addicional, ja que es tracta d'un mandat per què es posi en marxa en un termini concret.

2) L'article 6, relatiu als vocals, els agrupa en sis categories. Pel que fa a la primera, els representants del Govern de les Illes Balears, disposa:

1r. Dos directors o dues directores generals de la conselleria competent en matèria de serveis socials, que substitueixen el president o la presidenta en cas d'absència.

Entenem que s'hauria d'establir un ordre de prelació en la substitució del president o presidenta almenys en el reglament de règim intern que s'aprovi o, en tot cas, preveure un mecanisme de prelació en el moment del nomenament.

Pel que fa a la lletra g), relativa a la representació de les organitzacions patronals i sindicals més representatives, aquest CES considera oportú recordar, pel que fa a la participació de les organitzacions empresarials en els òrgans de l'Administració pública de la comunitat autònoma, que la Resolució de la consellera de Treball i Formació de 25 de juny de 2008 (BOIB núm. 94, de 5 de juliol) constata la condició de més representativa en l'àmbit de la comunitat autònoma de la PIMEB i li atorga la proporció de participació reconeguda abans de l'execució de la Sentència del Tribunal Superior de Justícia de 26 de novembre de 2003 i la del Tribunal Suprem de 13 d'octubre de 2006, que és, en general, d'un 25%, front al 75% de la CAEB. Tot això, s'hauria de tenir en compte a l'hora de determinar la representació d'aquestes entitats en el Consell de Serveis Socials, fent possible l'aplicació del criteri de la proporcionalitat representativa mitjançant l'ampliació dels 2 representants assignats a les organitzacions empresarials més representatives fins arribar a 4, nombre que igualment s'ha d'atribuir a les organitzacions sindicals per observar la paritat.

3) Entre l'article 6 i el 7 es produeix una subtil discordança. Així, el 6 considera vocals *les persones* representants de determinades entitats, mentre que l'article 7, que regula els requisits que han complir les *entitats* sense ànim de lucre per obtenir la condició de vocal, és a dir, considera que els vocals ho són les mateixes entitats. S'ha de tenir en compte que vocal d'un Consell només ho

pot ser una persona física, ja que una persona jurídica no pot assistir a reunions sinó és mitjançant un representant persona física, que és el vocal. Aquest concepte és el que sembla encaixar amb la redacció de l'article 8, segons el qual,

1. Els vocals del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears, els nomena el conseller o la consellera competent en matèria de serveis socials per designació de les diferents administracions i entitats que representen.

4) L'article 7.1c preveu que les entitats sense ànim de lucre de la lletra d de l'article 6 han de complir entre d'altres, el següent requisit:

c) Demostrar activitat en projectes i programes d'intervenció almenys un any abans de la constitució del Consell.

Doncs bé, sobre aquest requisit tenim dues consideracions a fer. D'una banda, la redacció pot induir a error ja que implica que les entitats sense ànim de lucre, un any abans de la constitució del Consell, s'han de presentar davant la Conselleria i demostrar que han dut a terme les activitats a què fa referència. Si el Consell s'ha de constituir en el termini de 3 mesos comptadors a partir de la publicació d'aquest Decret en el BOIB, aquestes entitats es troben amb un entrebanc.

D'altra banda, entenem que, en el futur, pot presentar problemes en el supòsit de què entitats sense ànim de lucre, constituïdes amb posterioritat a la constitució del mateix Consell, no puguin *mai* formar-ne part, encara que

puguin demostrar anys d'experiència, ja que aquesta no complirà el requisit de l'article 7.1 c.

Fins i tot, el Consell de Serveis Socials es podria trobar sense vocals de la lletra d de l'article 6 si, per exemple, els membres que ho siguin en la constitució del Consell, desapareixen al cap d'uns anys i no hi ha cap entitat que pugui demostrar activitats anteriors (o amb anterioritat) a la constitució del Consell.

En conseqüència, proposam la redacció següent:

c) Demostrar que, des d'almenys un any abans del nomenament com a membre del Consell, s'han dut a terme projectes i programes d'intervenció

5) Finalment, i també en relació amb els vocals, volem fer una crida d'atenció. Els apartats e) i f) de l'article 6 fan referència al "reconegut prestigi en el sector". I l'article 7.2 exigeix una sèrie de requisits per obtenir la condició de vocal. Doncs bé, consideram que els requisits que s'exigeixen no atorguen per sí mateixos "el reconegut prestigi" de l'article 6 i, per tant, queda aquesta acreditació indeterminada. S'ha de tenir en compte que el prestigi d'un ens depen, en bona mesura, del prestigi dels membres que en formen part i que el doten, amb les seves decisions, de l'autoritat i reputació que fan que sigui un organ de referència en el camp en el qual actúa.

Proposam, per tant, que s'aprofiti aquest Reglament per introduir els elements que es considerin acreditatius d'aquest prestigi, ja sigui la declaració d'utilitat pública de l'entitat, l'acreditació dels programes duts a terme en el termini que es consideri suficient per considerar que l'entitat de què es tracta té prestigi

social en el sector en el qual opera. I anar, així, més enllà de les exigències formals d'estar inscrits a un registre públic o l'àmbit d'actuació. Ja que, per exemple, es pot tenir un àmbit d'actuació superior a l'exigit però un ventall d'activitats reduït o de poc impacte social.

6) L'article 7.3 fa referència a l'apartat 1r de la lletra e) de l'article anterior. Doncs bé, aquest apartat no existeix, motiu pel qual consideram que s'hauria de revisar i posar l'article 7.3 en relació amb l'apartat al qual fa realment referència.

7) L'article 9, que regula la pèrdua de la condició de vocal hauria d'incloure com a causa, *l'incompliment sobrevingut de les condicions previstes en l'article 7 d'aquest Decret.*

8) Aquest CES considera que hi ha aspectes de la regulació del Consell de Serveis Socials que no s'haurien de deixar en mans d'un reglament de règim intern, sinó que s'hauria d'aprovar en aquest mateix Decret. I això, atesa la publicitat que atorga un decret (que es publica en el butlletí oficial) front a un reglament de règim intern (que regula les relacions internes entre els membres del Consell, entre els òrgans que en formen part i els procediments interns). Ara bé, no s'hauria de deixar en mans d'un reglament de règim intern la determinació de terminis o de relacions que afecten a tercers aliens al Consell.

Aquests aspectes tenen relació, principalment, amb terminis d'execució de les seves tasques. Per exemple, si el Consell ha de *debatre sobre els projectes de normativa general autonòmica i els projectes de plans d'actuació, plans sectorials i plans estratègics en matèria de serveis socials d'àmbit autonòmic abans que s'aprovin, i emetre'n*

els informes preceptius (art. 3 c), ho ha de fer dins un termini concret, de manera que s'eviti que els procediments s'eternitzin i de manera que els responsables de la tramitació dels expedients puguin dur un control sobre les seves pròpies funcions.

Així mateix, l'article 17 estableix que la conselleria competent en matèria de serveis socials ha d'informar periòdicament sobre una sèrie d'actuacions d'interès per al Consell. Ara bé, no en concreta la periodicitat, de manera que en cas que no compleixi amb aquesta obligació serà difícil exigir-li sense que hagi transcorregut un termini ampli de temps.

IV. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de decret pel qual es regula la composició, l'organització i el funcionament del Consell de Serveis Socials de les Illes Balears, i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

La secretària general

Núria Garcia Canals

Palma, 30 de novembre de 2009

Vist i plau

El president

Llorenç Huguet Rotger